Şimdi, söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum: Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Onur Öymen, İstanbul Milletvekili. Anavatan Partisi Gurubu adına Erkan Mumcu, Genel Başkan ve Isparta Milletvekili. AK Parti Grubu adına Vahit Erdem, Kırıkkale Milletvekili. Önerge sahipleri, Erol Aslan Cebeci, Sakarya Milletvekili; Şükrü Elekdağ, İstanbul Milletvekili.

İlk söz, Hükûmet adına Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdullah Gül'e aittir.

Buyurun Sayın Bakanım. (AK Parti sıralarından alkışlar)

DIŞİŞLERİ BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDULLAH GÜL (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün konuşacağımız konu, şüphesiz ki Türkiye'yi de çok yakından ilgilendiren önemli bir mevzudur ve Irak'ın geleceği hepimizi yakından ilgilendirmektedir. Irak'ta olup bitenler sadece Iraklıları ilgilendirmemekte, Irak'ın komşularını, bölgeyi ve bütün dünyayı ilgilendirmektedir. Dolayısıyla, olup bitenlerden sadece Iraklılar etkilenmemekte, sadece onlar sıkıntı çekmemekte, ta başından beri hem Iraklılar hem yakın komşuları hem uzak komşuları bu sıcak ateşten ne yazık ki etkilenmektedirler. Bu bakımdan, bu konunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde geniş bir şekilde istişare edilmesi ve bir genel görüşme çerçevesi içerisinde ele alınmasını Hükûmet olarak büyük bir samimiyetle destekledik ve destekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, aslında bugünün geçmişi vardır. Irak bugünlere birdenbire gelmemiştir. Ne yazık ki yanlış liderlik, ne yazık ki diktatörlük, ne yazık ki saldırganlık arzuları Irak'ı bugün bu hâle getirmiştir. Hâlbuki Irak, hem insan zenginliği açısından hem tabii kaynaklar, petrol zenginliği açısından nadir ülkelerden birisidir. Eğer bu ülke düzgün liderliklerin yönetiminde olmuş olsaydı, büyük bir refah ve büyük bir zenginlik içerisinde olabilirdi. Ama, ne yazık ki, yanlış liderlikler, maceracı düşünceler bir ülkeyi nereden nereye getirmiştir. Anlamsız savaşların içerisine girmiştir, İran'la savaşmıştır, Kuveyt'i işgal etmiştir ve sonunda bütün ülke bugünkü harap hâle dönüşmüştür. Bu, şüphesiz ki, hepimize büyük bir üzüntü vermektedir ve hepimiz için de üzüntü kaynağı olmaktadır.

Savaş başlamadan önce, ne yazık ki, barışçı yöntemlerle Irak'a bir çözüm bulmak mümkün olmamıştır. O zaman, hatırlayacaksınız, yeni Hükûmet olmuştuk ve Hükûmetin ilk ciddi dış faaliyeti olarak önümüzde böyle bir sıcak konuyla karşı karşıya kaldığımız için bölge ülkelerini ziyaret etmiş, daha sonra da Irak'a Komşu Ülkeler Platformu'nu oluşturmuş ve bu platformda Irak'ın barışçı yollarla huzura kavuşması için gayret sarf edilmiş; ama, her şey çok geç olduğu için, Irak liderliği de bunu yakından anlayamadığı için bugünkü noktaya gelmiştir.

O gün, hatırlıyorum, Irak Başbakanı Taha Yasin Ramazan'ı Türkiye'ye nasıl getirdiğimizi, kendisiyle neler konuştuğumuzu, son fırsatların kaçmak üzere olduğunu; bunları kendisine o zaman çok açık bir şekilde hep söylemiştim. Yine, o zamanın Hükûmetinin Başkanı olarak Saddam Hüseyin'e Değerli Bakan Arkadaşımız Kürşad Tüzmen'le gönderdiğimiz mektup -bir gün açıklanınca tarihî nitelikleri ortaya çıkacaktır- bugünkü durumu âdeta görmüşüzdür.

Yine, müttefiklerimize de hep şunu söylemiştik: "Burası pandoranın kutusudur. Burası açıldıktan sonra onun içinden çıkanlarla nasıl mücadele edilecek, bunu bilmeden, bu çok zor iştir." diye görüşlerimizi o zaman paylaşmış ve Irak güvenlik güçlerinin muhafaza edilmesi, devlet yapısının tamamen bozulmaması için de elimizden gelen her türlü tavsiyeyi yapmıştık.

Fakat, bugün bir gerçekle karşı karşıyayız değerli arkadaşlar. Bu gerçek şudur ki, Irak'ta her şey değişmiştir, bütün dengeler değişmiştir. Irak'ta değişen bu dengeler, sadece Irak'ı değil, Irak'ın çevresini de yakından ilgilendirmektedir.

Şüphesiz ki, bunları söylerken ben önce genel bir Irak portresi çiziyorum, bunun içerisinde bizimle ilgili daha özel olan Kuzey Irak ve komşularımızla ilişkilere de ayrıca geleceğim.

Bu çerçeve içerisinde yine şunu söylemek istiyorum ki, savaştan sonra da Komşu Ülkeler Platformu'nu toplamaya devam ettik. Dışişleri bakanları dokuz kez resmî, üç kez de gayriresmî toplandı. Yine bu platform çerçevesi içerisinde de üç kez de içişleri bakanları toplandı, hatta içişleri ba-